

матеріалам [2].

Вміле використання традиційних будівельних матеріалів (природних кам'яних, керамічних, деревини, металу) надає особливі природні художньо-образні характеристики і, в той же час, етнокультурну своєрідність середовищу, відображаючи історико-культурні традиції українського народу. Так, неперевершеним витвором українського зодчества є Полтавський краєзнавчий музей (арх. В. Кричевський), кольорова керамічна майоліка якого ярко відображає національні традиції. В той же час високий розвиток науково-технічного прогресу та впровадження нанотехнологій в подальшому відкривають широкі естетичні та художньо-образні можливості застосування, поряд із традиційними, інноваційних виробів і матеріалів (бетон та залізобетон; скло та інші матеріали і вироби з мінеральних розплавів; полімерні матеріали) для створенні неординарних середовищних композицій та реалізації сміливих творчих етнодизайнерських задумів.

Таким чином, поняття національної своєрідності в архітектурі та сучасному етнодизайні має включати всю сукупність його ознак, пов'язаних як з народними, так і інноваційними проявами і формами, на різних ієрархічних рівнях організації середовища:

- соціальному;
- містобудівному;
- функціонально-просторовому;
- композиційно-художньому;
- предметного наповнення середовища;
- синтезу мистецтв, в т.ч. з використанням декоративно-прикладного й ландшафтного мистецтва та символічно-знакових елементів;
- будівельних матеріалів і виробів.

Такий методологічний підхід надасть можливість сформувати цілісне уявлення про етнодизайн середовища, дозволить систематизувати існуючі уявлення, знання і практику про засоби і методи формування, визначити тенденції та перспективи його розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абизов В.А. *Майдани України. Середовище. Стан, проблеми, тенденції*//Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції КНУКіМ. К.: КНУКіМ, 2010. С. 4-6.
2. Абизов В.А. *Роль сучасних будівельних матеріалів в розвитку етнодизайну міського середовища* / В.А. Абизов // *Європейський вектор розвитку і національний контекст: Зб. наук. праць. Полтава: Полтавський національний університет, 2014. с. 37-43.*
3. Абизов В.А. *Теорія розвитку архітектурно-будівельних систем.*- К.: КНУКіМ, 2009 – 239 с.
4. Даниленко В. *Майбутнє європейського дизайну: Чехія, Польща, Україна* /В. Даниленко. – Харків: «Колорит», 2007. – 197 с.
5. Кардаш О.В. *Стильові ознаки національного в українському дизайні*//Зб. наук. праць *Теорія та практика дизайну.* – К.: «Дія», 2014. – № 6. С. 74–81.
6. *Основи дизайну архітектурного середовища: Підручник* / Тімохін В.О., Шибек Н.М., Малік Т.В. та ін. - К.: Основа, 2010. – 395 с.
7. Черкес Б. *Національна ідентичність в архітектурі міста.* – Львів: Видавництво НУ «Львівська Політехніка», 2008. – 266 с.

УДК 658.512.23

*Олег Кардаш
(Київ, Україна)*

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКО- ТА ЕТНОДИЗАЙНУ

Розглянуто питання зв'язків еко- та етнодизайну, подано розробку

концептуальної блок-схеми. Освітлено ключові питання, які стосуються народного і інших різновидів мистецтва. Надано приклад образності води у орнаментіці.

Ключові слова. історичний, аксіологічний, аспект, етнічний, дизайн, схема, народний, національний.

The question of connections of eko- and etno design is considered, development of conceptual flow-chart is given. Key questions which touch folk and other varieties of art are lighted up. The example of vividness of water is given in a decorative pattern.

Key words: historical, aksiologichnyi, aspect, ethnic, a design, chart, is folk, national.

Вступна частина. У існуючих закордонних і вітчизняних друкованих працях, наприклад, [1, 2] авторами приділено увагу етнічному та екологічному підходам у розумінні архітектурних пам'яток, їх екзотичним та мистецьким особливостям, можливостям їх використання у сучасному етнودизайні. Однак, системного узагальнення цим питанням, можливостей їх сумісності бракує, що є проблемним, навіть з огляду на значну кількість публікацій. Тому метою роботи є розробка базового підґрунтя для визначення можливих сполучень та структурних особливостей еко- та етнодизайну.

Виклад основного матеріалу. Перші твори в народному мистецтві, безсумнівно, було створено за використання природних матеріалів. Скоріш за все, творчий задум визначав той матеріал, який був духовно ближчим. Ось де повинен черпати наснаги екологічний напрямок у дизайні, а вже він повинен бути підґрунтям у розробках етнодизайну. На рис. 1 подано розробку блок-схеми, яка вміщує складові історико-аксіологічних основ еко- та етнодизайну. Цікавими в етнодизайні є аспекти народного і національного.

Рис. 1 Концептуальна блок-схема

Народний – ближчий до народного мистецтва. Національний, який уособлює характерні національні риси та національні ознаки. Поняття народного мистецтва

вживається, як правило, із посиланням на основні центри художніх промислів [3]. Це поняття пов'язано із працями Щербаківського Д.М., (курс *українського народного мистецтва* в Українській державній академії Мистецтв). У монографії [4], розглянуто *народну вишивку* як один із поширених видів народної творчості, розкрито її соціальне значення та місце в художній традиції українців. У декоративно-ужитковому мистецтві [5] твори поєднують естетичні та практичні якості, а, власне, воно є наслідком «прагнення вижити у важкі часи, стилю життя наших пращів...». У свою чергу, наукове визначення **декоративно-прикладного мистецтва** належить А. Мілеру [6], «...він був першим, хто звернув увагу на орнаменти...». Зважаючи саме на історичний та аксіологічний аспекти, які вміщують, етнічні, сакральні і традиційні складові, та прискіпливе визначення деталей із залученням системного і геометричного аналізів, можна визначити ознаки національного одягу. Щодо художніх промислів виробів з орнаментальною складовою, то в Україні здавна виготовляли килими переважно з рослинним орнаментом [7]. Цікавим є той факт, що творчість майстрів килимарства жили садові фонтани в давній Персії ще IV тис. до н.е. «...Як перські сади – подорожують на Землі, так і неперевершені перські килими покликані були відтворювати 4 сутності – воду, рослини, квіти й музику. Фонтани ж будувалися з метою створення особливої гри світла й тіні. ...Знаходячись поряд з фонтаном, людина переживає позитивні емоції, а нерідко – захват. Це бризки від фонтана привносять у повітря негативні іони, що благотворно впливають на організм людини».

Висновки. Подано розробку концептуальної блок-схеми, яка вміщує складові еко- та етнодизайну та може бути використана при проектуванні об'єктів дизайну. Акцентовано на образності води в орнаментиці. У подальшій роботі необхідно виконати відповідну деталізацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Modern ethno interior. Серія: Reference book: Культура и искусство на английском языке. Издательство: DAAB, 2010. -384 с.*
2. Данилюк А. *З глини, дерева і соломи. Пам'ятки народної архітектури Західного Поділля. Навчальна книга – Богдан, 2012. – 96 с. Традиції народного промислу. /Інф./ – Уряд. кур'єр. – 2004. – 9 квіт.*
3. Захарчук-Чугай Р.В. *Українська народна вишивка. Західні області УРСР. Видавництво "Наукова думка", – Київ, 1988. – 194 с.*
4. <http://estetica.etica.in.ua/dekorativno-uzhitkove-mistetstvo-vidi-ta-osoblivosti/> Декоративно-ужиткове мистецтво. Види та особливості.
5. <https://www.livelib.ru/book/1000552320> Українське мистецтво – Вадим Щербаківський.
6. http://www.mako.ru/ua/index.php?show_aux_page=361 Історія фонтанів

*Олександр Кащенко
(Київ, Україна)*

РІВНІ МОДЕЛЮВАННЯ ПРИРОДНИХ АНАЛОГІВ ПРИ ФОРМУВАННІ АРХІТЕКТУРНО-ПРЕДМЕТНОГО СЕРЕДОВИЩА

На базі дослідження еволюції природних форм та розвитку архітектури, дизайну розглядається методика формоутворення конструктивних форм природно-архітектурно-предметного середовища як основа використання природних аналогів в етнодизайні.

Ключові слова: *архітектура, дизайн, етнодизайн, біодизайн, біопрототип, дизайн архітектурного середовища, формоутворення.*

On the base of research of evolution of natural shapes and evolution of architecture and design is considered methods convergent of construction shapes of natural-architectural-design environment at ethno design.